

اولویت‌بندی بازارهای هدف صادراتی قارچ خشک شده

مهدی عسگری^۱، محمد کاوسی^۲، سهیل رضایی^۳

چکیده:

با عنایت به ظرفیت و توانمندی بخش کشاورزی ایران در زمینه تولید محصولات با کیفیت و وجود بازارهای منطقه‌ای مناسب، توسعه صادرات این بخش می‌تواند درآمد ارزی فراوانی عاید کشور نماید و از سوی دیگر سهم قابل توجهی از نیروی کار فعال کشور را در خود جای دهد. قارچ یکی از محصولات کشاورزی است که در سالهای اخیر از رشد شایان توجهی در مصرف و تولید در داخل و خارج از کشور برخوردار بوده است. میزان تولید قارچ در طی سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۵ به ۱۸ هزار تن افزایش یافت. این در حالی است که تنها ۶۰ درصد از واحدهای تولیدکننده این محصول به طور فعال و با تمام ظرفیت خود در فرآیند تولید حضور داشتند. مقدار صادرات قارچ در سال ۱۳۸۴ در حدود ۶۰ تن بوده که این رقم بیانگر عملکرد ضعیف صادرکنندگان در این بخش است. فعالیت در بازار مستلزم شناخت بازارهای بالقوه هدف و رتبه‌بندی این بازارها در جهت کمک به تدوین استراتژی بازاریابی مناسب است. از سوی دیگر این مقوله در مورد کالاهای صادراتی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، از آنجا که این کالاها تأمین‌کننده درآمد ارزی کشور بوده و حفظ درآمد ارزی مستمر از اهداف اولیه هر نظام اقتصادی می‌باشد. هدف این پژوهش اولویت‌بندی بازارهای هدف صادراتی قارچ خشک شده با استفاده از دو رهیافت غربالگری و تاکسونومی عددی است. از این رو در جهت اولویت‌بندی بازارهای هدف از شاخصهای پتانسیل بازار نظیر متوسط ارزش واردات قارچ خشک شده توسط کشور مورد نظر در دوره مورد بررسی، نسبت ارزش واردات قارچ خشک شده کشور مورد نظر به کل ارزش واردات قارچ خشک شده جهانی، نسبت ارزش واردات قارچ خشک شده به کل ارزش واردات کشور مورد نظر، شاخص ارجحیت وارداتی، ضریب تغییر ارزش واردات قارچ خشک شده کشور مورد نظر در دوره مورد بررسی، رشد ارزش تقاضای واردات قارچ خشک شده کشور مورد نظر در دوره مورد بررسی و شاخص تلفیقی استفاده شده است. استفاده از روشهای اولویت‌بندی، ریسک ورود به بازار هدف جدید را کاهش داده و امکان تطبیق پویا بین نیازهای مصرف‌کنندگان بازار هدف و محصول صادراتی را فراهم می‌آورد. نتایج نشان داد که کشورهای ژاپن، چین، ایتالیا و فرانسه دارای بیشترین اولویت برای صادرات قارچ خشک شده می‌باشند.

کلمات کلیدی: بازارهای بالقوه هدف، شاخص‌های پتانسیل بازار، غربال‌گیری، تاکسونومی عددی، مزیت نسبی، قارچ

۳۰۱- دانشجوی کارشناسی ارشد سیاست و توسعه کشاورزی دانشگاه تهران

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد تولید و بازاریابی کشاورزی دانشگاه تهران